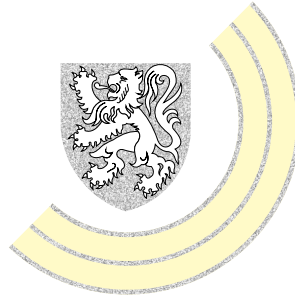

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

26 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Jean-Marie Dedecker tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de problemen van Vlaamse visverwerkende bedrijven om steun te krijgen uit het Europese FIOV

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over wettelijke initiatieven en stimulansen voor de productie en het beheer van bio-energie

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onduidelijkheid inzake permanent grasland en de invloed hiervan op de bedrijfsvoering van de landbouwers

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitbetaling van de premie voor groenbedekking

Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

Dinsdag 26 oktober 2004

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.05 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jean-Marie Dedecker tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de problemen van Vlaamse visverwerkende bedrijven om steun te krijgen uit het Europese FIOV

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Dedecker tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de problemen van Vlaamse visverwerkende bedrijven om steun te krijgen uit het Europese FIOV.

De heer Dedecker heeft het woord.

De heer Jean-Marie Dedecker: Mijnheer de minister-president, vorige week hebt u een bezoek gebracht aan de visserijsector en u hebt gezien dat er crisis heerst. Daarom kreeg ik van de sector de vraag over het FIOV of het Financieringsinstrument voor de Oriëntatie van de Visserij. Dat is het belangrijkste instrument van steunverlening in de sector. Voor de periode 2000-2006 kon België beschikken over een FIOV-budget van 35,3 miljoen euro.

Nu komen er een paar problemen op de proppen.

Eén ervan is dat de voorwaarden voor de toekenning van bijstand uit het FIOV inhoudt dat ook de Vlaamse overheid een bijdrage levert aan die Europese steun. Tot recent kon cofinanciering worden bekomen bij de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid, maar door een wijziging van de subsidiëringsregelgeving wordt geen cumulatie van steun meer aanvaard, zodat er geen steun meer kan worden verleend vanuit het FIOV.

De gerechtigden die FIOV-steun wensen te bekomen voor investeringen moeten hun dossier indienen via aangekondigde indieningsrondes. De administratie had een ronde willen organiseren midden 2004. Behoudens vergissing mijnentwege is dat toen door de bevoegde minister niet gedaan.

Mijnheer de minister-president, klopt het dat de Vlaamse overheid niet meer voorziet in cofinanciering waardoor de betrokken bedrijven de facto geen FIOV-steun meer kunnen bekomen? Wat is hiervoor de reden? Zal hierin verandering komen? Wanneer zullen opnieuw indieningsrondes worden goedgekeurd voor het indienen van dossiers?

Klopt het gerucht dat het de opdracht is van Europa om deze steun aan de visserij niet meer te verlenen in het kader van het algemeen Europees landbouwbeleid?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Leterme: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer Dedecker, ik dank u voor uw belangstelling voor het visserijbeleid en de soms wat uitzichtloze toestand van de sector. Vlaanderen zou een aantal maatregelen moeten kunnen nemen; de mogelijkheden zijn echter Europees bepaald en zijn niet zo breed.

Leterme

Het probleem dat u aanhaalt, heeft te maken met de zogenaamde ‘vertaalslag’ van Europese regelgeving op het Vlaamse niveau. Op Europees vlak wordt de visserijsector beschouwd als iets afzonderlijks ten aanzien van het reguliere economisch beleid. Ook de productie, verwerking en afzet van landbouwproducten en van visserijproducten wordt in die Europese logica nog steeds als een aparte categorie gezien, los van het reguliere economische beleid, en valt dus onder het specifieke landbouw- en visserijbeleid.

Dit betekent op zich niet dat steun aan deze sectoren verboden zou zijn. Wel moeten de sector-specifieke landbouw- en visserijreglementeringen worden nageleefd.

Op Vlaams niveau is in de expansiewetgeving van 1970 en de uitvoelers ervan tot het jaar 2000 de scheidingslijn niet altijd gehanteerd. Er zijn wel wat aanpassingen gebeurd van de federale wetgeving, maar die zijn nooit grondig getoetst aan de Europese staatssteunregels. Men heeft de visserij altijd als sector toegelaten tot de maatregelen van de expansiesteun.

De Europese Commissie heeft echter geoordeeld in haar beschikking van 20 juni 2001 dat een groot aantal van de artikelen van de wet van 30 december 1970 niet in overeenstemming waren met de Europese staatssteunregels en dat deze tegen eind 2003 moesten worden aangepast. Dan is Vlaanderen in actie geschoten en heeft een nieuwe decretale regeling getroffen in 2003 en 2004 voor het economisch ondersteuningsbeleid. Meer bepaald kwam er een decreet van 31 januari 2003 waarin de steun werd opgebouwd in de economische logica waarbij visserij en landbouw, corresponderend aan de sector-specifieke benadering op Europees vlak, niet zijn opgenomen.

De geest van het decreet, de letter van het decreet en de memorie van toelichting van het decreet van 31 januari 2003, laten niet toe dat ook de visserijsector begunstigde zou zijn van de steunmaatregelen. Het Europese richtsnoer naar verordeningen inzake het landbouw- en visserijbeleid is niet opgenomen in het decreet. Er is dus in het economisch ondersteuningsbeleid nieuwe stijl van de vorige regering geen decretale basis meer voorzien om landbouw- of visserijsubsidies in de zin van het

EG-verdrag te verlenen. Er is dus een hiaat en we zullen proberen dat in te vullen.

Wel werden tijdens de vorige legislatuur in het voorjaar 2004 een aantal contacten gelegd tussen de administraties van Economie en van Landbouw waarbij de problematiek werd besproken. Toen al werd informeel overeengekomen dat ondernemingen werkzaam in de productie, verwerking en afzet van landbouw- en visserijproducten best een nieuwe, sectorspecifieke regeling zouden krijgen, bij voorkeur vanuit de administratie Landbouw.

Er zijn in deze nieuwe legislatuur ondertussen reeds contacten geweest tussen de ministers bevoegd voor Economie enerzijds en voor Landbouw en Visserij anderzijds, teneinde tot een aanvaardbare oplossing te komen. Het is dus mijn bedoeling om een uitkomst te bieden voor de hiaat die is ontstaan sinds de ‘vertaalslag’ in 2003, waardoor onder meer de visserij niet meer van de ‘klassieke’ steun in het kader van de expansiewet van 1970 kan genieten.

Het uitschrijven van een nieuwe indieningsronde voor FIOV-steun in 2004, meer bepaald voor de sector afzet van visserijproducten, is voornamelijk blijven steken op het ontbreken van een dergelijke regeling. Er bestaat dus momenteel geen mogelijkheid om de noodzakelijke en gangbare steun van de lidstaat te bekomen. De invulling van die decretale basis is er nog niet, maar we zullen dit via decretale aanpassingen proberen recht te zetten, zodat op termijn nieuwe indieningsrondes voor aanvraagdossiers mogelijk zijn.

De voorzitter: De heer Dedecker heeft het woord.

De heer Jean-Marie Dedecker: Ik vind het een concreet en afdoend antwoord, mijnheer de minister-president. Ik hoop wel dat die beslissing niet op de lange baan wordt geschoven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over wettelijke initiatieven en stimulansen voor de productie en het beheer van bio-energie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Callens tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over wettelijke initiatieven en stimulansen voor de productie en het beheer van bio-energie.

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, u weet dat er de laatste dagen, zeker in West-Vlaanderen, heel wat werd gesproken en geschreven over de overproductie van bepaalde landbouwproducten, zoals aardappelen. Mijn vraag was reeds ingediend voor die heisa ontstond, maar kan misschien een gedeeltelijk antwoord bieden op de bedoelde problemen.

Als reactie op het aangekondigde voorstel om het Europese beleid inzake suikerbieten te hervormen, stak het idee van het gebruik van bio-ethanol opnieuw de kop op. U hebt het er zelf ook al over gehad, als ik me niet vergis. Ik wil me trouwens niet beperken tot het gebruik van bio-ethanol, ook biomethanol en biodiesel zijn mogelijkheden die we hier even kunnen bespreken.

U weet dat producten als bio-ethanol en dergelijke kunnen worden vervaardigd uit onder andere suikerbieten. Deze producten worden dan toegevoegd aan benzine om te voorzien in een alternatief voor de duurder fossiele brandstoffen. Dit is slechts een van de mogelijke methoden om bio-energie op te wekken.

Wat vooral belangrijk is, is dat in de ons omringende buurlanden al volop wordt geëxperimenteerd met deze methoden en dat ze zich al in de ontwikkelingsfase bevinden. Zo werd in 2004 in Frankrijk 375.000 ton biodiesel en 180.000 ton bio-ethanol geproduceerd. U weet dat ook Luxemburg hier volop mee bezig is, maar dat men daar eerder overgaat naar methanisatie, elektriciteitsvorming en dergelijke.

Zowat 80 percent van de Belgische landbouwers is bereid om in een dergelijk project te stappen want ook zij zien de opportuniteiten van het gebruiken van duurzame energie en het behalen van de Kyoto-normen. Alleen ontbreekt hun hiertoe een duidelijk wettelijk kader. Daarnaast weerhouden ook de hoge accijnzen op brandstoffen ons ervan om effectief de productie aan te vatten, maar ik besef dat dit een federale bevoegdheid is. Er is alleszins voldoende potentieel om de vooropgestelde quota van duurzame energie te behalen. Zo kunnen we bijvoorbeeld denken aan andere producten die kunnen worden gebruikt, zoals koolzaad, maïs, suikerbieten, mestoverschotten en tal van andere organische stoffen.

Mijnheer de minister-president, ik zou u daarom graag de volgende vragen voorleggen. Wat is de hoeveelheid bruikbare organismen in Vlaanderen die kan worden aangewend voor bio-energie? Ik had hierbij graag de afzonderlijke cijfers gehad over gewassen, mest, kadavers, enzovoort. Ik stel me ook vragen bij de rendabiliteit voor de landbouwers, en dan vooral de veetelers. De kosten die ze moeten betalen, beginnen langzamerhand de pan uit te swingen.

Welke methoden genieten de voorkeur om in Vlaanderen met een maximaal rendement te worden geëxploiteerd? Zijn er concrete initiatieven om de bio-energie enige rechtszekerheid te bieden en/of zijn er stimulansen, bijvoorbeeld fiscale, om dit aan te moedigen? Ik zou vooral willen aandringen op het bieden van rechtszekerheid op lange termijn.

Binnen welke termijn kan dit gebeuren opdat de kloof met onze buurlanden, die hierin reeds enige expertise hebben uitgebouwd, niet onoverbrugbaar zou worden?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Waarde collega, ik wil u bedanken voor het stellen van deze vraag en ook onmiddellijk stellen dat een aantal elementen van antwoord in dit dossier nog worden bekeken. We denken namelijk dat de aanwending van landbouwgewassen en landbouwareaal voor de productie van energie een goed denkspoor kan zijn, maar dat het zeer realistisch moet worden ingeschat en dat we, vooraleer we grote verwachtingen creëren, zeker moeten zijn van wat we zeggen.

Leterme

De Europese Unie heeft als doel om tegen eind 2005 2 percent van de transportbrandstof uit hernieuwbare grondstoffen te halen. Tegen 2010 zou dat zelfs 5,75 percent moeten zijn, wat een zeer aanzienlijke doelstelling is.

Uit een studie van het Steunpunt Duurzame Landbouw blijkt dat in Vlaanderen landbouwgewassen slechts in een beperkte mate fossiele brandstoffen kunnen vervangen. Ze kunnen wel bijdragen tot een belangrijke alternatieve energievoorziening in de sector zelf. Verwachtingen naar fossiele brandstoffen vanuit de landbouw voor buiten de sector mag men niet te hoog stellen.

De federale overheid zal de noodzakelijke fiscale voorwaarden uitwerken om concrete initiatieven te stimuleren. Sinds enkele weken is in de interministeriële conferentie voor Energie, die functioneert bij het Overlegcomité, het dossier aan de orde gebracht om na te gaan wat er mogelijk is.

Indien men dergelijke projecten opzet, vraagt men uiteraard rechtszekerheid, niet het minst op het vlak van Ruimtelijke Ordening. Vanmorgen is de afspraak gemaakt met de landbouworganisaties dat de eerstvolgende dagen minister Peeters, bevoegd voor Energie, contact zal opnemen met de landbouworganisaties om na te gaan hoe het dossier in elkaar zit, wat de knelpunten zijn en wat in het kader van de Vlaamse bevoegdheden terzake kan gebeuren.

Indien we die activiteit willen laten opstarten op voldoende grote basis, zullen er ook steunmaatregelen nodig zijn. Wellicht zullen er binnen het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) middelen kunnen worden vrijgemaakt of moet althans de toegang tot het VLIF ook worden opengesteld voor activiteiten en investeringen die verband houden met de productie van hernieuwbare energie.

Ik geef een overzicht van gewassen, mest en kadavers als bruikbare organismen om aan te wenden voor bio-energie. In 2002 lagen er in Vlaanderen 8.279 hectaren braak. Indien dit tegen 2010 volledig wordt gebruikt om koolzaad op te telen, dan geeft dit een opbrengst van 28.149 ton per jaar. Koolzaad is relatief eenvoudig te telen en kan kleinschalig worden omgezet in biobrandstof en veevoeder. Granen, suikerbieten, aardappelen en

maïs kunnen als energiegewassen voor bio-ethanol omgezet worden in energie en veevoedergrondstoffen. Dit vereist echter grootschalige installaties. Vandaar dat dit ook deel uitmaakt van het overleg waartoe we deze morgen hebben besloten.

Wat betreft mest wordt verondersteld dat de beschikbare hoeveelheden voor energetische valorisatie, de hoeveelheden verwerkingsplichtige mest zijn. De laatste jaren zijn de mestoverschotten sterk verminderd, voornamelijk door de uitstapregeling van de boeren en het gebruik van nutriëntarme voeders. Gezien het ecologisch opbrengen van mest op de akkers en weiden economisch altijd voordeliger zal zijn, zal het nutriëntenoverschot in steeds mindere mate een drijvende kracht zijn om louter vanuit nutriëntenoogpunt de mest te laten verwerken of bewerken.

Het aanwenden van mest voor bio-energie zal ook afhangen van het economisch rendement van de energetische projecten waarin mest een potentiële rol heeft als grondstof. Dat moet bekeken worden in functie van accijnzen en kosten van stoffen met vergelijkbare calorische en energetische waarden.

Het ruw dierlijk afval wordt grotendeels verwerkt tot diersoep ten belope van 200.000 ton en dierlijke vetten en oliën ten belope van 100.000 ton. Voor energetische valorisatie blijft 133.000 ton diersoep ter beschikking en 30.000 ton dierlijke oliën en vetten bij gelijkblijvend beleid en gebruik.

Ik vat even samen. Er zijn heel wat verwachtingen uitgesproken met betrekking tot het aanwenden van landbouwareaal voor de teelt van gewassen die kunnen worden omgezet in hernieuwbare energie en bio-energie. We mogen nog geen hoge verwachtingen koesteren aangaande de slaagkansen. De eerste inschatting is dat het vooral gaat over hernieuwbare energie die aangewend wordt op de zetel van de bedrijven zelf. Voorts hebben we besloten dat de komende weken daaromtrent het kabinet van de minister van Energie het overleg met de landbouworganisaties op gang brengt, waarna gebeurlijk in opvolging van de afspraken met de Interministeriële Conferentie Energie, die reeds lopende zijn, kan worden nagegaan welke randvoorwaarden op het vlak van accijnzen, investeringssteun en ruimtelijke ordening de overheid moet creëren om deze zaak een minimum aan slaagkansen te geven.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil nog iets toevoegen. We zien nu een mogelijkheid om mest om te zetten in energie. Ik hoor u niet zo graag zeggen dat het probleem van de mest vandaag is opgelost. Ik meen dat we terug moeten naar de situatie van enkele jaren geleden. Toen hebben we voor landbouwers die een bepaalde investering hadden gedaan in de kweek van dieren, een standstill vastgelegd, juist omdat er een milieuprobleem was. Die standstill zou eigenlijk moeten worden gewijzigd op het moment dat we kunnen bewijzen dat de afvalproducten op een zeer milieuvriendelijke manier kunnen worden verwerkt. Ik zou dus het woord stimuleren in de mond durven nemen voor investeringen in mogelijke projecten.

Ik dank u voor de cijfers en de vergadering die u plant met de landbouwsector.

Minister-president Leterme: Er zit geen grote tegenpraak tussen mijn antwoord en wat de heer Callens zegt. We moeten wel oppassen dat we geen overtrokken en onrealistische verwachtingen creëren, ook niet met betrekking tot de biomethanisatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onduidelijkheid inzake permanent grasland en de invloed hiervan op de bedrijfsvoering van de landbouwers

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Wymeersch tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de onduidelijkheid inzake permanent grasland en de invloed hiervan op de bedrijfsvoering van de landbouwers.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, er is op het terrein onduidelijkheid over het gebruik van perma-

nent grasland, meer bepaald het scheuren ervan. U weet beter dan ik dat er ook in Europa enige onduidelijkheid is over de definitie van permanent grasland. Er is zeker grote onduidelijkheid over wat er kan en mag mee gebeuren en wat niet.

We stellen in de praktijk vast dat de landbouwer wordt geconfronteerd met een standstill van zijn bedrijfsvoering. We hebben de problematiek onlangs nog aangekaart in verband met de suikerbietensector. Er is heel wat beknibbeling op de manier van bedrijfsvoering van de individuele landbouwer en dit kan zo niet verder. Ook de problematiek van de mest achtervolgt de landbouwers al jaren. Het niet-oplossen van het probleem van het permanent grasland zal ongetwijfeld een weerslag hebben op de bedrijfsvoering van de individuele bedrijven.

Ik geef een voorbeeld. Individuele landbouwers nemen gronden over van collega's die stoppen. Dit kan door de uitstapregeling die door de Vlaamse overheid wordt geboden aan oudere boeren en boeren die geen opvolging hebben. Hier kunnen heel wat weiden tussen zitten. Omdat men die weiden niet kan benutten als grasland wegens een tekort aan graseters, kan dat een probleem scheppen en wordt men genoodzaakt deze graslanden te scheuren. In het verleden was dit voor de landbouwer de meest normale zaak. Er zijn ook boeren die stoppen met hun rundveeproductie en met hetzelfde probleem worden geconfronteerd.

Ik vraag me af of zij de weilanden die open komen te liggen, niet kunnen aanwenden voor akkerbouw? Wat zal er gebeuren met de waarde van het grasland en van het akkerland? Het ene staat immers in verhouding tot het andere. Als weiland in overvloed aanwezig is, zal het in prijs dalen. Akkerland wordt schaarser en zal in waarde stijgen.

Nu zijn er sterke vermoedens, en die worden door studies en experimenten enigszins bevestigd, dat er in Vlaanderen meer permanent grasland is dan er op het eerste gezicht wordt aangenomen. In Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld is er een steekproef gedaan waarbij is vastgesteld dat door het perceelsgewijs in kaart brengen van permanente graslanden, er heel wat meer areaal blijkt te zijn dan oorspronkelijk gedacht.

Mijnheer de minister-president, het is voorbarig om op Vlaams niveau beslissingen te formuleren zolang er geen duidelijke bepaling van permanent

Wymeersch

grasland is en zolang de weerslag op individuele bedrijven niet kan worden gedefinieerd. Het leven gaat echter voort, de economie draait verder en de individuele landbouwers zijn nu al aan het denken aan 2005 en verder en maken reeds een deelplan op. Ook zijn er constant discussies bezig over eventuele overnames in de sector.

Onduidelijkheid laten bestaan, voedt speculaties. Op dit ogenblik zijn we daar zeker niet mee gediend. Het niet oplossen van het probleem kan leiden tot een verdere beknotting van de vrije teeltkeuze en de bedrijfsvoering in zijn algemeenheid. Als het permanent grasland dan toch een eeuwigdurend karakter zou krijgen, zal dit voor de individuele landbouwer bepaalde handicaps met zich meebrengen. De overheid die instaat en verantwoordelijk is voor de beperking, zou moeten voorzien in een passende vergoeding voor de getroffen bedrijven.

Mijnheer de minister-president, zijn er plannen om systematisch alle permanent grasland in kaart te brengen, zoals men in bepaalde streken van Oost-Vlaanderen reeds heeft trachten te doen? Kunnen landbouwers, bij gebrek aan nutriënten omwille van het gebrek aan graseters, hun grasland scheuren en er akkerteelten op verbouwen? Kunnen we binnen afzienbare tijd een definitieve bepaling van permanent grasland verwachten? Voorziet u in een passende vergoeding en in bijkomende nutriëntenhalte voor het onderhoud van nieuw overgenomen permanent grasland?

De voorzitter: Mijnheer de minister, ik zou graag een aanvullende opmerking willen maken en een bijkomende vraag stellen. Ik las in het weekend dat er nog aanhoudende discussies en onduidelijkheden zijn op Europees niveau over de regeling inzake permanent grasland. De heer Wymeersch heeft gelijk dat het belangrijk is ten aanzien van de landbouwers dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt.

Mijnheer de minister, ik las ook dat er liefst bijna 4.600 Vlaamse producenten worden geconfronteerd met een terugvordering voor onrechtmatig uitbetaalde premies in 2002. Het betreft hier steeds discussies over de aangegeven oppervlakte die groter zou zijn uitgevallen dan de grafisch vastgestelde oppervlakte. Mocht het over enkele gevallen gaan,

dan zou ik zeggen dat de betrokkenen zich hebben vergist of dat ze iets te ruim hebben geschat. Aangezien het echter gaat over 4.600 gevallen, zou het wel eens kunnen dat de grafisch vastgestelde oppervlakte niet helemaal beantwoordt aan de realiteit.

Mijnheer de minister-president, ik heb er alle begrip voor indien u niet onmiddellijk kunt antwoorden op deze vragen, maar dan zou ik het wel appreciëren als ik via uw medewerkers een antwoord mocht ontvangen in de loop van de komende dagen. Ik zou dan ook graag weten welke mogelijkheden de betrokken landbouwers hebben om hierop te reageren.

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, om te beginnen moet ik de Oost-Vlaaming in de heer Wymeersch ontgoochelen: ook in andere provincies worden de percelen geïnventariseerd.

In de Mid Term Reform (MTR) is voorzien dat landbouwers, net zoals in het verleden, moeten voldoen aan een aantal randvoorwaarden om Europese steun te kunnen bekomen. Deze voorwaarden hebben betrekking op een aantal beheerseisen die voortvloeien uit 18 weerhouden Europese richtlijnen en verordeningen, aangevuld met de vereiste om de landbouwgrond in goede landbouw- en milieuconditie te houden en de eis de totale oppervlakte aan blijvend grasland te behouden. Dat laatste is dus een uitdrukkelijke voorwaarde.

De verordening bepaalt dat de lidstaten, en indirect dus ook de landbouwers, het areaal blijvend grasland moeten behouden. Er is weliswaar een buffer ingebouwd van 10 procent. Concreet betekent dit dat de lidstaat ervoor moet zorgen dat het aandeel van het blijvend grasland in de totale oppervlakte landbouwgrond behouden blijft. Deze verplichting geldt zowel op nationaal als op regionaal niveau, dus ook voor Vlaanderen.

Voor de toepassing hiervan wordt een referentieratio 2003 gedefinieerd en wordt gesteld dat de lidstaten er zelf voor moeten zorgen dat het aandeel van het blijvend grasland niet met meer dan 10 procent afneemt. In 2003 bedraagt de verhouding van het blijvend grasland ten opzichte van de totale landbouwgrond 24 procent.

Leterme

Ook in de voorbije jaren werd bij de premieaanvraag door de landbouwer reeds een totaaloverzicht gegeven van alle percelen die door zijn bedrijf werden gebruikt, met per perceel het gewas dat er voor het betrokken jaar werd geteeld of zou worden geteeld. Dankzij die gegevens van de jaarlijkse oppervlakteaangifte van alle aanvragers van rechtstreekse steun zijn alle percelen en de totale oppervlakte blijvend grasland van deze aanvragers dan ook al gekend.

Via de verzamelaanvragen die moeten worden ingeleverd vanaf 2005 zullen deze gegevens verder worden aangevuld en jaarlijks geografisch worden bijgehouden. De oppervlakte aan blijvend grasland van de aanvragers van rechtstreekse steun wordt dus reeds systematisch bijgehouden, meer bepaald in een GIS-bestand.

Wat de nutriënten betreft, is het me niet duidelijk waarom men bij gebrek aan nutriënten grasland zou scheuren om er akkerteelten op te verbouwen. In elk geval moet de verhouding tussen het areaal permanent grasland en de totale gebruikte oppervlakte op bedrijfsniveau constant worden gehouden. Permanent grasland scheuren en op hetzelfde moment evenveel nieuw grasland aanleggen is dus in deze regeling wel mogelijk. Het komt erop aan dat men de verhouding in het areaal niet wijzigt.

Ik wil echter wel wijzen op een aantal bepalingen terzake, onder meer in het decreet op het natuurbehoud. Al naar gelang de ligging kan het scheuren van permanent grasland eventueel verboden of vergunningsplichtig zijn.

Blijvend grasland wordt gedefinieerd als grond met een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen die gedurende ten minste vijf jaar na mekaar niet in de vruchtafwisseling van het bedrijf wordt opgenomen. Er lopen inderdaad nog besprekingen op Europees vlak over een aantal kleine aanpassingen aan deze definitie. Dit neemt niet weg dat het algemeen principe van het behoud van het grasland sowieso behouden blijft.

Dan wil ik het hebben over de vraag naar steunregeling. We voorzien momenteel geen vergoeding, omdat het gaat om een bepaling die wordt opgelegd door de Europese regelgeving en die het be-

houd van het areaal permanent grasland behelst. Er is geen verplichting tot uitbreiding.

De nutriëntenhalte is gekoppeld aan de milieuvergunning en niet aan de bedrijfsoppervlakte als dusdanig, dus ook niet aan het areaal permanent grasland. Een uitbreiding van de nutriëntenhalte komt hier dus niet ter sprake. Een uitbreiding van het areaal permanent grasland op bedrijfsniveau laat wel toe om meer nutriënten op een ecologische manier af te zetten en om op die manier het eventuele bedrijfsmatig nutriëntenoverschot te doen dalen.

Er stelt zich met betrekking tot het verplicht aanhouden van permanent grasland op bedrijfsniveau mogelijk een ander probleem: bedrijven die hun veestapel afbouwen en dus geen dieren hebben om het grasland te exploiteren, kunnen met hun grasland niets aanvangen en zitten dus met een economisch dode factor. Dit probleem stelde zich ook al en vooral met betrekking tot de bepalingen uit het decreet op natuurbehoud omdat het behoud van permanent grasland daarin perceelsgebonden is en niet bedrijfsgebonden. Door het feit dat in de MTR de situatie bedrijfsmatig wordt bekeken en de verplichting mee wordt overgedragen, stelt dit probleem zich in de toekomst veel minder en/of is het door perceelruil op te lossen.

Wat uw bijkomende vraag betreft, mijnheer de voorzitter, moet ik u voorlopig het antwoord schuldig blijven, maar ik zal u in de loop van de komende dagen een schriftelijk antwoord laten bezorgen.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Ik dank de minister-president uiteraard voor zijn antwoord. Hij heeft duidelijk gemaakt dat er, wat de problematiek permanent grasland betreft, niet zo heel veel bewegingsruimte is voor het individuele landbouwbedrijf. Als ik het antwoord goed heb geïnterpreteerd, zal de landbouwer in de toekomst ook beperkt worden in zijn teeltkeuze of in de manier waarop hij aan bedrijfsvoering wil doen. Ik herhaal dat dit volgens mij onder meer een gevolg is van de toch vrij diffuse Europese regelgeving. Ook de Vlaamse regelgeving is niet altijd even duidelijk, want er moet niet alleen rekening worden gehouden met landbouwelementen of economische elemen-

Wymeersch

ten, maar zeker wat permanent grasland betreft vooral met ecologische elementen. Dat zijn een aantal opmerkingen die ik wilde maken.

Aan de andere kant weet de individuele landbouwer nu wel wat beter weet waar hij staat. Hij weet dat hij in de toekomst rekening zal moeten houden met het feit dat het permanent grasland een eeuwigdurend karakter zal hebben en dat hij voor de economische uitbating van zijn bedrijf dus op een andere manier zal moeten reageren dan door het in gebruik nemen van zogenaamd permanent grasland.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil toch wijzen op het feit dat de MTR op dat vlak een klein voordeel biedt, aangezien het niet om perceelsgebonden maar om bedrijfsgebonden steun gaat en er dus wel ruilmogelijkheden bestaan. Ik geef echter toe dat het decreet natuurbehoud, dat in dit parlement werd goedgekeurd en waarmee ik moet leven, ter zake een aantal beperkingen oplegt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitbetaling van de premie voor groenbedekking

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Rombouts tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitbetaling van de premie voor groenbedekking.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de toekenning van subsidies voor het inzaaien van een groenbedek-

ker werd, voor aanvragen ingediend voor 1 januari 2004, geregeld door het ministerieel besluit van 18 mei 2001 terzake. Landbouwers die zich ertoe verbonden om gedurende 5 opeenvolgende jaren jaarlijks een groenbedekker in te zaaien op een bepaalde oppervlakte, konden hiervoor een subsidie van 50 euro per hectare per jaar ontvangen.

De subsidiëring van groenbedekking is een vrij succesvolle maatregel gebleken, want nogal wat landbouwers hebben zich geëngageerd tot het inzaaien van groenbedekkers. Het inzaaien van groenbedekkers heeft zoals bekend zowel positieve gevolgen voor het leefmilieu als voor de bodemkwaliteit. Het ministerieel besluit stelt dat de subsidies uiterlijk 4 maanden na ontvangst van de aanvraag tot uitbetaling moeten worden uitbetaald.

Nu blijkt dat een aantal landbouwers, ondanks een positieve beslissing van de vorige minister van Landbouw, de heer Tavernier, op 1 april 2004 nog steeds geen premie kregen uitbetaald. Om het succes van deze maatregel niet in de weg te staan en het vertrouwen van de landbouwers niet te schenden, is het belangrijk dat de landbouwers vertrouwen kunnen hebben in de uitbetaling en in de administratie die de maatregel en de uitbetaling begeleidt.

Om deze redenen zou ik de minister-president de volgende vragen willen stellen. Is het juist dat een aantal landbouwers, ondanks de toekenning door minister Tavernier, nog geen premie kregen en dat de voorgeschreven uitbetalingstermijn van 4 maanden dus niet werd gerespecteerd? Waarom kregen deze landbouwers de premie niet uitbetaald en zal ze nog worden uitbetaald? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom niet? Wat zal de minister ondernemen om deze problemen in de toekomst te voorkomen?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega's, het is inderdaad juist dat een aantal landbouwers, naar schatting enkele tientallen, nog steeds wachten op de uitbetaling van de premie voor groenbedekking. De administratie Land- en Tuinbouw heeft in deze echter gehandeld met respect voor de vigerende reglementering, wat tijdens de vorige legislatuur minder het geval was.

Leterme

Het is juist dat, overeenkomstig het door u vermelde besluit, voor 30 september een perceelsopgave moest worden ingediend bij de bevoegde administratie om in aanmerking te komen voor de premie. Indien deze perceelsopgave werd ingediend na 30 september doch voor 7 november, zou men enkel voor het betreffende teeltjaar geen subsidie ontvangen. Indien de perceelsopgave niet voor 7 november werd ingediend, kon de landbouwer voor de verdere looptijd van de overeenkomst geen subsidie meer ontvangen en pas na verloop van 2 jaar een nieuwe overeenkomst groenbedekking afsluiten.

Voor de op 1 april 2004 behandelde dossiers werd de perceelsopgave laattijdig ingediend. Overeenkomstig de regelgeving werd door de administratie Land- en Tuinbouw beslist geen subsidie te verlenen voor het lopende jaar.

Artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2001 betreffende de toekenning van subsidies voor het toepassen van milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden en het in stand houden van de genetische diversiteit voorziet in een geschillenadviescommissie. Deze adviescommissie verleent advies over geschillen betreffende de sluiting, de uitvoering, de handhaving en de beëindiging door overmacht van de overeenkomsten tussen het Vlaamse Gewest en de landbouwer. De landbouwers wordt dus de mogelijkheid geboden om bij deze adviescommissie een beroep in te leiden tegen eventuele negatieve beslissingen. Het advies dat deze commissie uitbrengt, is krachtens artikel 24 van voornoemd besluit van de Vlaamse Regering bindend, tenzij de minister binnen een termijn van 30 kalenderdagen na de ontvangst van het advies van de geschillenadviescommissie een andersluidende beslissing neemt.

De minister kan met andere woorden na het verstrijken van deze termijn geen andersluidende rechtsgeldige beslissing meer nemen dan het advies van de geschillenadviescommissie, een advies dat in deze, krachtens artikel 24 van het besluit, bindende kracht heeft. De minister is dan niet langer bevoegd tot het nemen van andersluidende beslissingen en indien hij dat toch doet, zal de uitbetaling van premies op die basis redelijkerwijze door het Rekenhof kunnen worden aangevochten.

De dossiers van de betrokken landbouwers zijn door de geschillenadviescommissie behandeld op 9 en 23 januari 2004. De adviescommissie heeft geoordeeld dat de perceelsopgaven laattijdig waren en dat bijgevolg geen subsidie kon worden uitgekeerd. De minister is bij aangetekende brieven van 19 januari en 2 februari 2004 van deze adviezen op de hoogte gebracht evenals van de vervaltermijn van 30 dagen, binnen dewelke hij een andersluidende beslissing kon nemen. Ik stel vast dat de toenmalige minister het voornoemd besluit van de Vlaamse Regering blijkbaar niet heeft gerespecteerd. Integendeel, hij heeft de betrokken landbouwers op het verkeerde been gezet door hun mee te delen dat hij een andersluidende beslissing had genomen.

Uit het dossier blijkt dat het toenmalige kabinet de administratie op 15 april 2004 een kopie heeft bezorgd van de reeds verstuurd brieven. De administratie heeft toen gesteld dat de andersluidende beslissing laattijdig was genomen, meer bepaald op 1 april 2004, dus ongeveer 30 dagen na het verstrijken van de vervaltermijn. De administratie heeft luidens het dossier de minister onverwijld gewezen op de onuitvoerbaarheid van deze beslissing met de gemotiveerde nota van 30 april. Nadien heeft de toenmalige minister en diens kabinet geen verdere instructies meer gegeven, hoewel in de nota van 30 april uitdrukkelijk werd gevraagd om instructies te krijgen dienaangaande. Er is in juni nog een correspondentie geweest met de betrokken landbouwers.

Gezien het voorgaande ben ik in de wettelijke onmogelijkheid om de premies uit te betalen. Het gaat over Vlaamse regelgeving en de toets door het Rekenhof van de uitbetalingen van die Vlaamse regelgeving. Het gaat bovendien over premies die gefinancierd worden door Europa. Het zou een zeer groot risico zijn mochten we de onterechte financiering van een aantal dossiers doorvoeren en aldus de cofinanciering van de hele maatregel in het gedrang brengen. Dit risico wil ik niet nemen.

We zitten met een groot probleem. De mensen hebben van de bevoegde minister een brief gekregen waarin dit is toegezegd. Nu stellen ze vast dat ze dat niet krijgen. Dat ondermijnt uiteraard het vertrouwen van de mensen in de administratie, in de politiek en in de regering. Dit is een gevolg van een handelwijze uit de vorige legislatuur.

De voorzitter: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp uw spijtige mededeling. Ik begrijp echter ook dat de cofinanciering niet op de helling kan worden gezet.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.51 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

